

Herstel in het ambt van predikant

Regels opgesteld door de Generale Synode van 1971 voor herstel in het ambt van predikanten

Herstel in het ambt

De Generale Synode van 1971 (*Acta, blz. 23-25*) stelde regels vast voor herstel in het ambt van predikanten, die voorheen in de Gereformeerde Gemeenten hebben gediend:

De kwestie van de rehabilitatie of de herstelling in het ambt is zeer belangrijk. Onze kerkenordening zegt hiervan niets. Toch hebben de Gereformeerde Kerkvergaderingen zich hierover wel uitgesproken. De synode van Emden sprak (art. 34): Maar of de Dienaren des Woords afgezet zijnde, nadat zij de kerk door hun boete voldaan hebben, wederom tot de dienst behoren toegelaten te worden, zal wat de Dienaren des Woords betreft, de classicale vergadering oordelen. Dit artikel werd door de synode van 1578 (art. 101) overgenomen en eveneens in 1581 (part. vr. 41). In 1586 is dit artikel niet weer opgenomen in de kerkenordening, niet omdat men het er niet mee eens was, dat heeft de latere praktijk wel geleerd, maar misschien omdat men het heeft vergeten of omdat men oordeelde dat dit vanzelf sprak. In latere jaren kwam het meer dan eens voor, dat een afgezette predikant weer in dienst gesteld werd. Maar niet anders dan na gebleken boetvaardigheid.

De boetvaardigheid is echter alleen nog niet voldoende, want wel moeten zij na berouw weder als lidmaat der gemeente erkend worden, doch het is mogelijk, dat zij niet meer het ambt waardig geacht kunnen worden, of ook dat zij door geen enkele gemeente weder geroepen worden.

De tweede eis is dan ook, dat zij weder verkoren worden tot het ambt. De herstelling van de afgezette Dienaar des Woords heeft alzo meer moeilijkheden. Hij is door de afzetting buiten het ambt en moet dus weder een roeping ontvangen van een gemeente. Nu is het uitbrengen van een roeping op een afgezette dienaar formeel niet mogelijk of hij moet eerst weer met de kerk verzoend zijn. Indien dus een gemeente zulk een dienaar begeert, dan moet deze gemeente en eveneens de afgezette dienaar zich tot de classis wenden.

Het kan ook zijn, wijl het een afgezette dienaar verboden is te preken, dat er niet een bepaalde gemeente is, die uitgesproken heeft een roeping uit te brengen, maar dat de kerkenraad, temidden waarvan de afgezette dienaar woont, hem een geruime tijd heeft gadeslagen en zelf de wens uitspreekt of de begeerte van de afgezette broeder ondersteunt om voor en met hem bij de classis aan te dringen op herstel of ook op zijn minst dat hij hem een gunstig advies geeft van leer en leven. Het oordeel voor het herstel staat bij de classis met advies van de deputaten der Particuliere Synode, naar artikel 11 der Dordtse Kerken Ordening.

Nu rijst de vraag: Welke classis? Natuurlijk richt de gemeente die beroepen wil, zich tot de classis waaronder zij behoort, om advies. Maar de afgezette predikant kan zich niet tot die classis wenden, indien hij tenminste niet onder haar ressort woont. Want het herstel moet vooraf gaan aan de roeping. Ook de afzettende classis kan geen herstel geven, indien de betrokken persoon daar niet woont. Daarom moet het de classis zijn, waarin de afgezette dienaar een tijdlang gewoond heeft. Deze classis nu treedt in verbinding met de classis, die heeft afgezet en met de kerkenraad van de plaats, waar hij woont of gewoond heeft en nadat de inlichtingen gunstig gebleken zijn, kan na bevredigende samenwerking de afgezette leraar wederom beroepbaar worden verklaard.

Indien de afzetting niet geschied is om onzuiverheid in de leer, behoeft geen theologisch examen opnieuw te worden afgelegd, doch is een samenspreking over de zaak, die tot afzetting leidde, voldoende. Voorzichtigheid met betrekking tot het herstel van een afgezette dienaar blijft steeds raadzaam. Vooral wanneer onzedelijkheid, drankzonde en dergelijke, oorzaak waren van zijn ontzetting uit het ambt. Het moet duidelijk gebleken zijn, dat herstel kan geschieden zonder schade voor de zaak des Heeren.

Het moge zeer treurig zijn dat een predikant, die uit zijn ambt gezet is, te midden van het maatschappelijk leven ook uit zijn brood gezet is, wijl hij niets anders geleerd heeft dan wat voor de dienst der kerk van node is; het moge waar zijn, dat zijn huisgezin daardoor in moeilijke

omstandigheden gekomen is, doch boven het belang van een mens of van een gezin staat de eer en het belang van de zaak des Heeren.

De Presbyterian Church in Amerika heeft een bepaling:

Wanneer een dienaar wegens onzedelijkheid is afgezet, zo zal hij niet hersteld worden, al legt hij ook de diepste droefheid over zijn zonde aan de dag, dan nadat hij zich geruime tijd door een voorbeeldig, ootmoedig en stichtelijk gedrag heeft onderscheiden; ook zal hij in geen geval hersteld worden, tenzij aan de kerkenraad der plaats waar hij woont, duidelijk gebleken is, dat hij zonder schade voor de zaak des Heeren hersteld kan worden.

Vooraf met betrekking tot zonden, die uit haar aard zo schandelijk zijn, die de wilskracht verslappen, het gevoel afstompen, zoals zedeloosheid, drankzucht, enz. en waarbij er zo licht komt een terugvallen in de zonde, mag de kerk wel zeer voorzichtig zijn.